

**RAPPORT ACTUALITEIT VAN LESMETHODEN
IN HET PRIMAIR ONDERWIJS**

Utrecht, 2008

DUO MARKET RESEARCH

drs. Vincent van Grinsven

Henk Westerik

Postbus 681

3500 AR Utrecht

telefoon: 030 263 1080

e-mail: info@duomarketresearch.nl

URL: www.duomarketresearch.nl

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding.....	5
2	Verantwoording.....	6
3	Opzet van de rapportage.....	7
4	Samenvatting.....	8
5	Leeftijd van lesmethoden	10
6	Resultaten per vakgebied	19
6.1	Inleiding.....	19
6.2	Nog veel kinderen leren lezen met een oude methode.....	20
6.3	Gemiddelde leeftijd van begrijpend en studerend lezen weinig veranderd ten opzichte van 2006	21
6.4	Circa een derde van de scholen heeft geen reguliere lesmethode voortgezet technisch lezen.....	22
6.5	De helft van de scholen gebruikt een taalmethode die ouder is dan 8 jaar	23
6.6	Bijna de helft van de scholen gebruikt een oude lesmethode voor spelling.....	24
6.7	Actualiteit van rekenmethoden weer afgenomen.....	25
6.8	Leeftijd leermethoden aardrijkskunde blijven hoog.....	26
6.9	Een kwart van de scholen gebruikt oude geschiedenismethoden.....	27

Bijlage – Overzicht methoden

1 INLEIDING

In het onderwijsverslag 2006-2007 van de Inspectie van het Onderwijs wordt een relatie gelegd tussen de kwaliteit van onderwijs en het gebruik van nieuwe methoden. In het rapport wordt onder meer gesteld dat ‘..in vergelijking met tien jaar geleden is het basisonderwijs verbeterd. Scholen hebben nieuwere methoden aangeschaft die de kerndoelen dekken...’¹

Uitgeverijen en schoolboekspecialisten onderstrepen dat het moeilijk aantoonbaar is de omvang van het verband tussen het gebruik van actuele leermiddelen en hogere leeropbrengsten vast te stellen, aangezien er veel variabele factoren in het onderwijsleerproces een rol spelen. Anderzijds stellen zij zich op het standpunt dat actuele leermiddelen vanuit maatschappelijk perspectief een vereiste zijn, aangezien de basisschool niet *naast*, maar juist *in* de samenleving staat.

Reden genoeg om de vraag te stellen naar de actualiteit van lesmethoden in het primair onderwijs anno 2007. Om die situatie in beeld te brengen heeft DUO MARKET RESEARCH in opdracht van de GEU een rapport opgesteld over de actualiteit van lesmethoden in het basisonderwijs in 2007.

¹ Bron: Inspectie van het Onderwijs -De staat van het onderwijs: onderwijsverslag 2006-2007- hoofdstuk 3 samenvatting.

2 VERANTWOORDING

In opdracht van de uitgeverijen Malmberg, Zwijsen, ThiemeMeulenhoff, Bekadidakt en Noordhoff Uitgevers (voorheen Wolters-Noordhoff) wordt sinds 1996 jaarlijks het Methodenonderzoek Primair Onderwijs uitgevoerd. In dit jaarlijkse onderzoek wordt in kaart gebracht welke lesmethoden op de scholen worden gebruikt. De uitgeverijen hebben de onderzoeksresultaten ter beschikking gesteld van de GEU (Groep Educatieve Uitgevers), de branche-organisatie van de educatieve uitgeverijen. De GEU is dan ook opdrachtgever van het onderzoek naar de actualiteit van lesmethoden in het Primair Onderwijs.

DUO MARKET RESEARCH heeft het Methodenonderzoek Primair Onderwijs uitgevoerd in 2007. Deze rapportage is gebaseerd op basis van de data die in 2007 werd verzameld. In de periode september 2007 tot en met februari 2008 hebben in totaal meer dan 3.500 basisscholen (45% van het totaal) geparticipeerd in het methodenonderzoek door het invullen van een vragenlijst over de door hen op school *gebruikte* lesmethoden. De vragenlijst kon zowel schriftelijk als via internet worden ingevuld. In de vragenlijst kon men aangeven welke methode het meest recent voor een vak in gebruik is genomen. De meest gebruikte methoden werden voorgedcodeerd in de vragenlijst en er werd een afbeelding van de methode getoond.

3 OPZET VAN DE RAPPORTAGE

In deze rapportage 'Actualiteit van lesmethoden in het Primair Onderwijs' worden *leeftijden* genoemd van lesmethoden. Leeftijd staat dan voor: het aantal jaren dat die lesmethode compleet beschikbaar was voor het onderwijs. Feitelijk is de lesmethode dan nog ouder, immers aan de periode van in gebruikname door basisscholen gaat nog een periode vooraf van ontwikkelen en realiseren/produceren (uitgeverijen stellen die periode op tenminste 3 jaar). Uit oogpunt van actualiteit mag de leeftijd met in totaal 3 jaar worden verhoogd. Anders gezegd: indien een school aangeeft dat zij een lesmethode gebruikt die 8 jaar oud is, dan is de methode feitelijk 11 jaar oud. In dit onderzoeksrapport wordt vooral gesproken over leeftijd van lesmethoden. Alle tabellen en grafieken geven alleen de gemeten leeftijd aan. In de tabellen wordt tevens aangegeven wat de actualiteit van de methoden is door optelling van de eerdergenoemde 3 jaren.

De rapportage betreft de volgende (hoofd)vakken:

- Voorbereidend en aanvankelijk lezen: vakgebied voor vooral groep 3.
- Begrijpend en studerend lezen: vakgebied voor groep 4 tot en met 8.
- Voortgezet technisch lezen: vakgebied vooral voor groep 4 tot en met 6.
- Taal: vakgebied vooral voor groep 4 tot en met 8.
- Spelling: vakgebied voor vooral groep 4 tot en met 8.
- Rekenen (en wiskunde): vakgebied voor groep 1 tot en met 8.
- Aardrijkskunde: vakgebied voor groep 3 tot en met 8
- Geschiedenis: vakgebied voor groep 3 tot en met 8.

Het aantal scholen in Nederland dat relevant is voor dit onderzoek wordt gesteld op 8.000 basisscholen. Bij het meten van de ouderdom van lesmethoden is uitgegaan van het jaar 2007 (zie bijlage).

De resultaten die betrekking hebben op het jaar 2007 zijn gebaseerd op de gegevens die door DUO MARKET RESEARCH werden verzameld, de gegevens over voorgaande jaren werden ten behoeve van deze rapporten door de GEU ter beschikking gesteld.

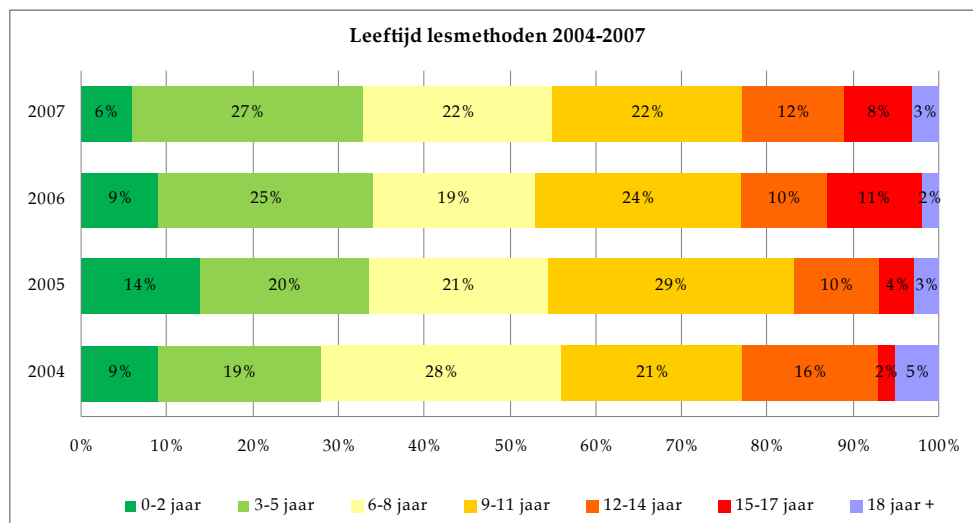
4 SAMENVATTING

- De gemiddelde leeftijd van lesmethoden in het basisonderwijs voor de hoofdvakken ligt boven de 8 jaren (8,2 jaar gemiddeld). Van de effecten van de introductie van de Euro, die in de jaren rond de introductie hebben geleid tot een verjonging van met name methoden voor rekenen, is in 2007 niets meer te merken. Scholen kunnen budgettair gezien om de 7 à 8 jaar hun lesmethoden vervangen. De praktijk wijst dus uit dat scholen gemiddeld genomen 1,5 jaar langer met de methode werken dan financieel gezien noodzakelijk is.
- Doordat de vernieuwing steeds binnen een beperkt aantal vakgebieden plaatsvindt, blijft de gemiddelde leeftijd van methodes ongeveer constant (en relatief hoog).
- Werken met oude(re) lesmethoden komt in het basisonderwijs in grote mate voor: bijna de helft van de gebruikte lesmethoden heeft een leeftijd van 9 jaar of ouder (en die dus 12 jaar of langer geleden werden ontwikkeld).
- *Driekwart* van alle scholen gebruikt wel één of meer lesmethoden die 12 jaar of ouder zijn.
- De afgelopen 3 jaar is er sprake van een toename van het gebruik van oudere methoden bij de vakken *rekenen* en *geschiedenis* en een afname van het gebruik van oudere methoden bij de vakken voorbereidend *lezen*, *taal* en *spelling*. Overigens gebruikt nog steeds de helft van de scholen een oudere methode voor taal en spelling.
- Vooral in de vakgebieden *aardrijkskunde*, *geschiedenis*, *taal* en *lezen* worden relatief vaak oudere lesmethoden gebruikt.
- Opmerkelijk is het gebruik van lesmethoden voor het vak *voorbereidend en aanvankelijk lezen*: *tweederde* van de basisscholen gebruikt betrekkelijk recente methoden en *een derde* van de scholen juist betrekkelijk oude methoden.

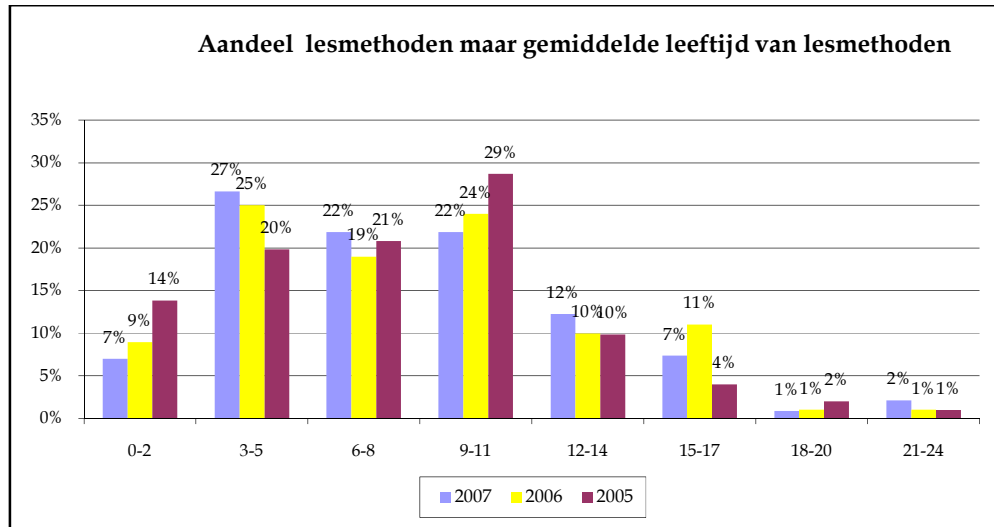
5 LEEFTIJD VAN LESMETHODEN

Bijna de **helft** (45%) van alle lesmethoden die op basisscholen wordt gebruikt voor de acht genoemde vakgebieden, kent een leeftijd van **9 jaar of ouder**. Ongeveer een derde van alle lesmethoden (33%) is een actuele lesmethode, met een leeftijd van ten hoogste 5 jaar.

Een kwart van de gebruikte lesmethoden (23%) is 12 jaar of ouder; inclusief de ontwikkeltijd zijn dit lesmethoden die minimaal 15 jaar geleden werden ontwikkeld.

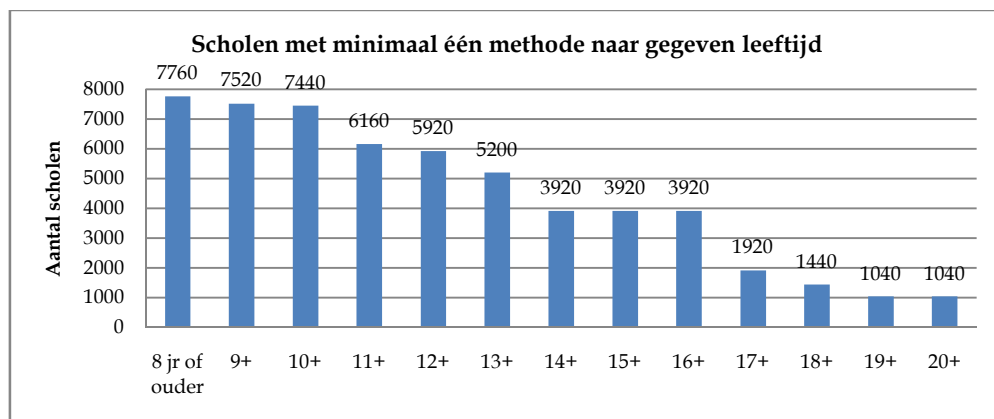
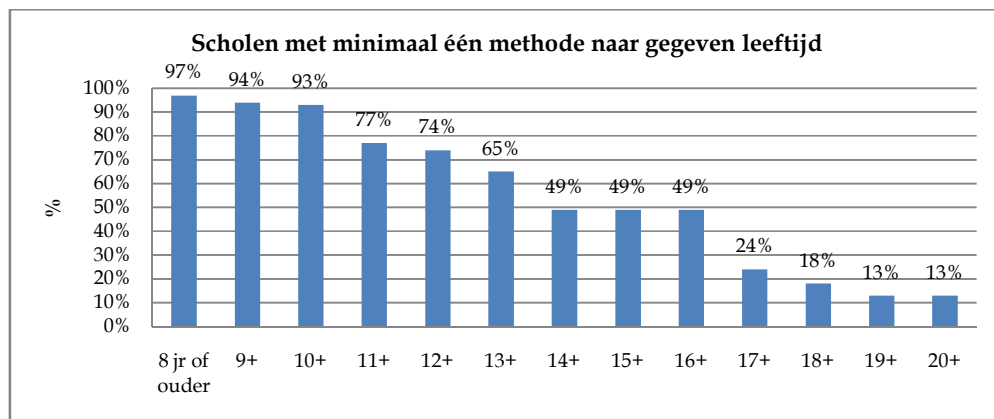
In 2007 en 2006 ligt de modale leeftijdsklasse van lesmethoden op 3 - 5 jaar; in 2005 ligt de modale leeftijdsklasse op 9 - 11 jaar.

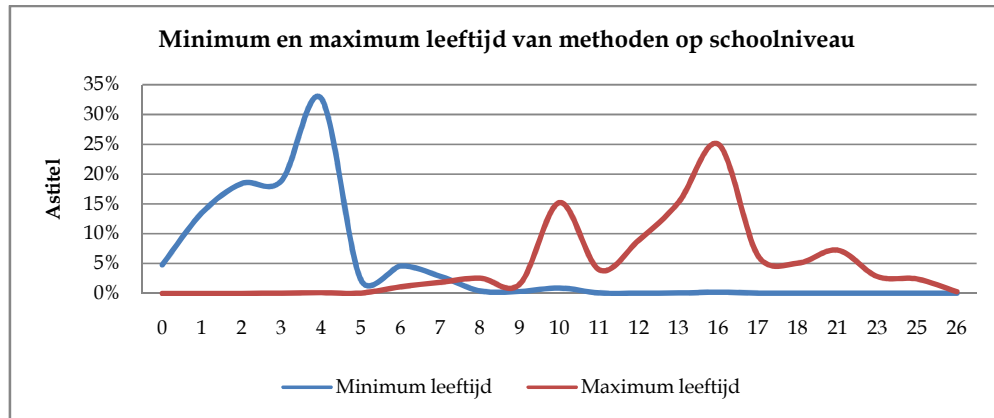
De hiervoor besproken resultaten zijn gebaseerd op het totaal van de geregistreerde lesmethoden.

Kijken we evenwel op schoolniveau, waarbij er dus sprake is van het gebruik van een mix van nieuwe en oude lesmethoden, dan zien we dat:

- 94% van alle scholen minimaal één lesmethode gebruikt die 9 jaar of ouder is;
- 74% van alle scholen (dat zijn er ca 5.900) minimaal één lesmethode gebruikt die 12 jaar of ouder is;
- 49% van alle scholen (dat zijn er ca 4.000) minimaal één lesmethode gebruikt die 14 jaar of ouder is;
- 24% van alle scholen (dat zijn er ca 2.000) minimaal één lesmethode gebruikt die 17 jaar of ouder is.

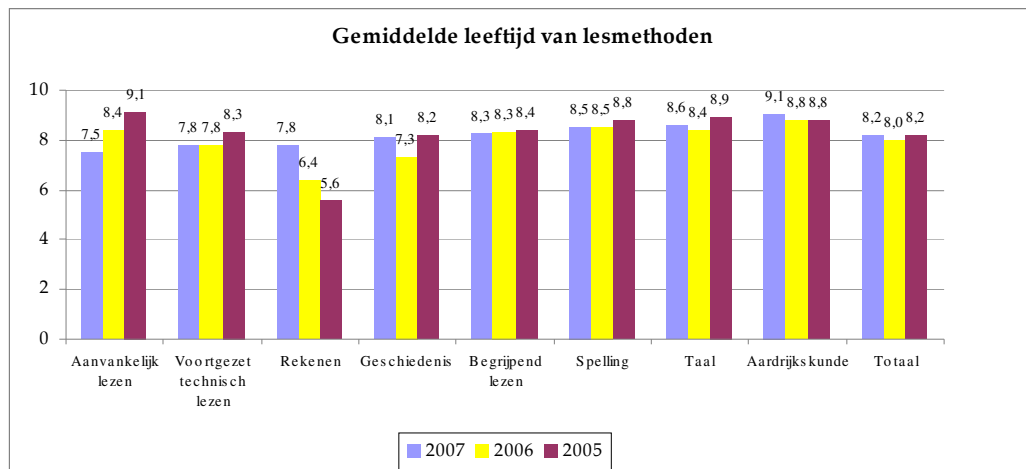

Kijken we op schoolniveau naar de *minimale* en *maximale* leeftijd van door de school gebruikte lesmethoden, dan zien we dat 30% van de scholen (dat zijn er ca. 2.400) gebruik maakt van lesmethoden die minimaal 4 jaar oud zijn en dat 25% van de scholen (dat zijn er ca. 2.000) gebruik maakt van één of meer lesmethoden die maximaal 16 jaar oud zijn.

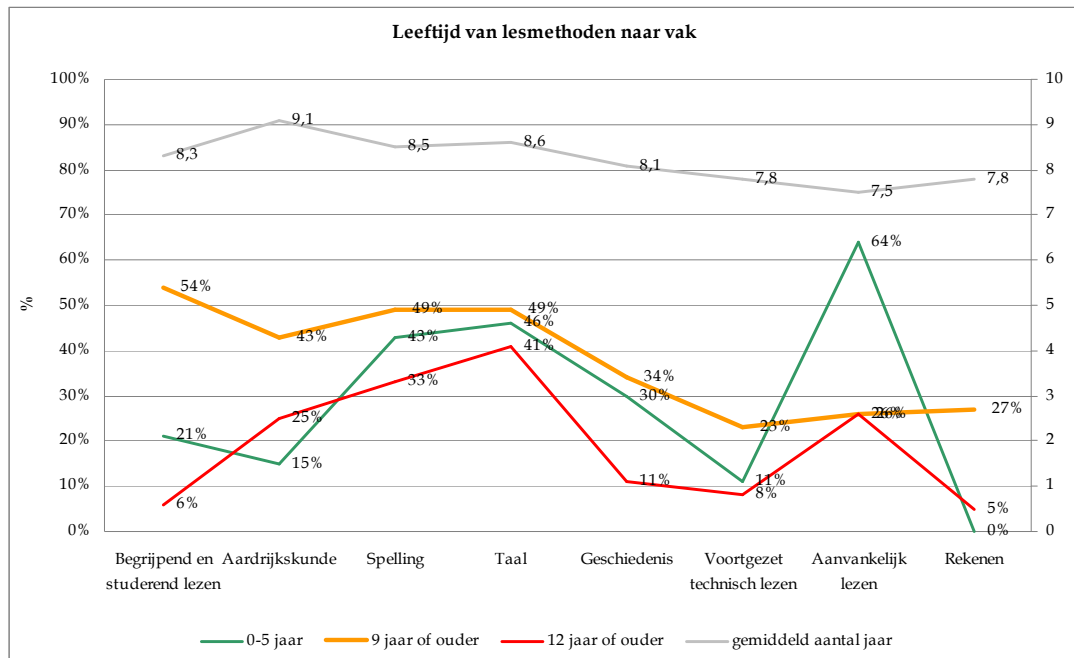
De gemiddelde leeftijd van lesmethoden in het basisonderwijs voor de hoofdvakken ligt boven de 8 jaren (8,2 jaar gemiddeld). Van de effecten van de introductie van de Euro, die in de jaren rond de introductie hebben geleid tot een verjonging van met name methoden voor rekenen, is in 2007 niets meer te merken. Scholen kunnen budgettair gezien om de 7 à 8 jaar hun lesmethoden vervangen. De praktijk wijst dus uit dat scholen gemiddeld genomen 1,5 jaar langer met de methode werken dan financieel gezien noodzakelijk is.

In 2007 zien we dat nieuwe methoden voor **aanvankelijk lezen** tot actualisering van gebruikte lesmethoden heeft geleid. Doordat de vernieuwing steeds binnen een beperkt aantal vakgebieden plaatsvindt, blijft de gemiddelde leeftijd van methodes ongeveer constant (en relatief hoog).

Opmerking: de gemiddelde leeftijd van de gebruikte lesmethoden voor geschiedenis bedraagt volgens de aan ons beschikbaar gestelde informatie in 2006 7,3 jaar. Dat lijkt ons aan de lage kant gezien de historie en de frequentieverdeling naar grootteklassen: een gemiddelde van 8,0- 8,2 lijkt ons waarschijnlijker.

In de volgende grafiek wordt weergegeven de gemiddelde leeftijd en het aandeel van de leeftijdscategorieën 0 t/m 5 jaar (relatief nieuwe materiaal) , 9 jaar of ouder en 12 jaar of ouder (relatief oud materiaal).

Uit bovenstaande grafiek valt af te leiden dat:

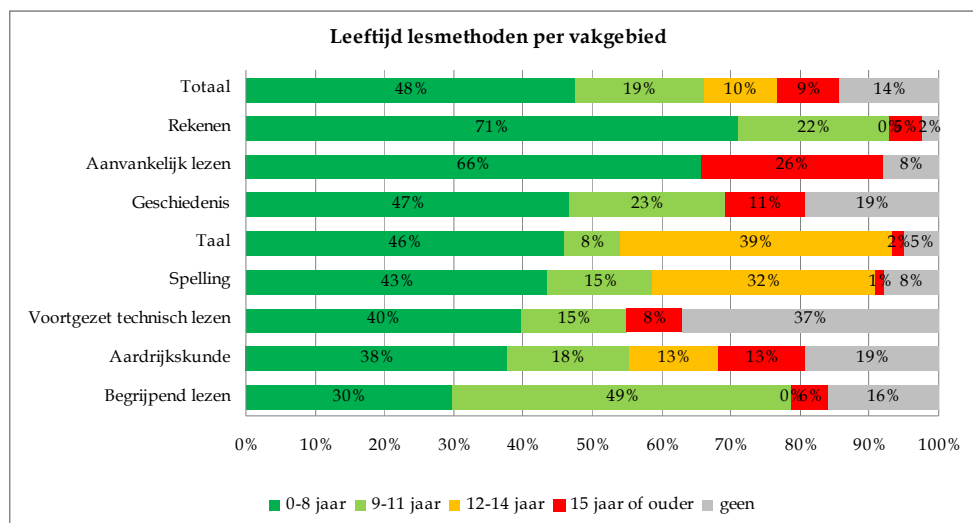
- voor *aanvankelijk lezen* relatief veel recente en daar naast zeer oude lesmethoden worden gebruikt;
- voor *aardrijkskunde* relatief weinig recente methoden worden gebruikt en relatief veel oude methoden;
- voor *taal* en *spelling* ongeveer evenveel recente als zeer oude lesmethoden worden gebruikt;
- voor *begrijpend en studierend lezen* veel oude lesmethoden worden gebruikt en weinig recente lesmethoden.

Een overzicht van ouderdom van lesmethoden naar vakgebieden geeft aan dat het langdurige gebruik van lesmethoden zich niet beperkt tot een enkel vakgebied.

Vakgebieden waar relatief oud materiaal wordt gebruikt zijn taal, spelling en aardrijkskunde.

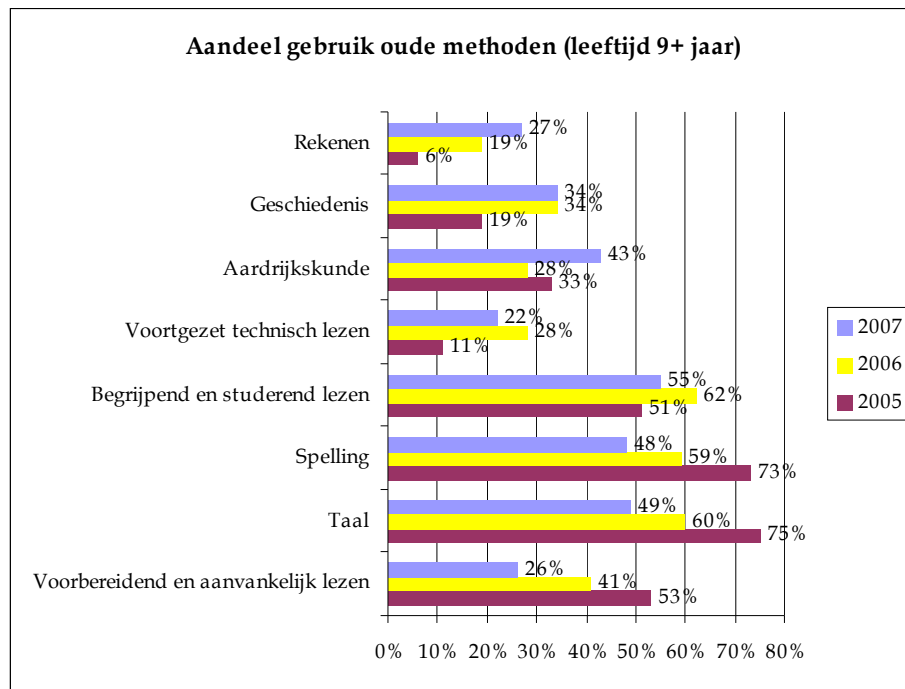
Opvallend is het gebruik van methoden bij het vak *voorbereidend en aanvankelijk lezen*: *tweederde* van de scholen maakt gebruik van relatief recente versies van methoden (0 t/m 8 jaar oud) en een *kwart* van de scholen van relatief oud materiaal (15 jaar of ouder).

Voor het vakgebied *voortgezet technisch lezen* gebruiken veel scholen geen reguliere lesmethode.

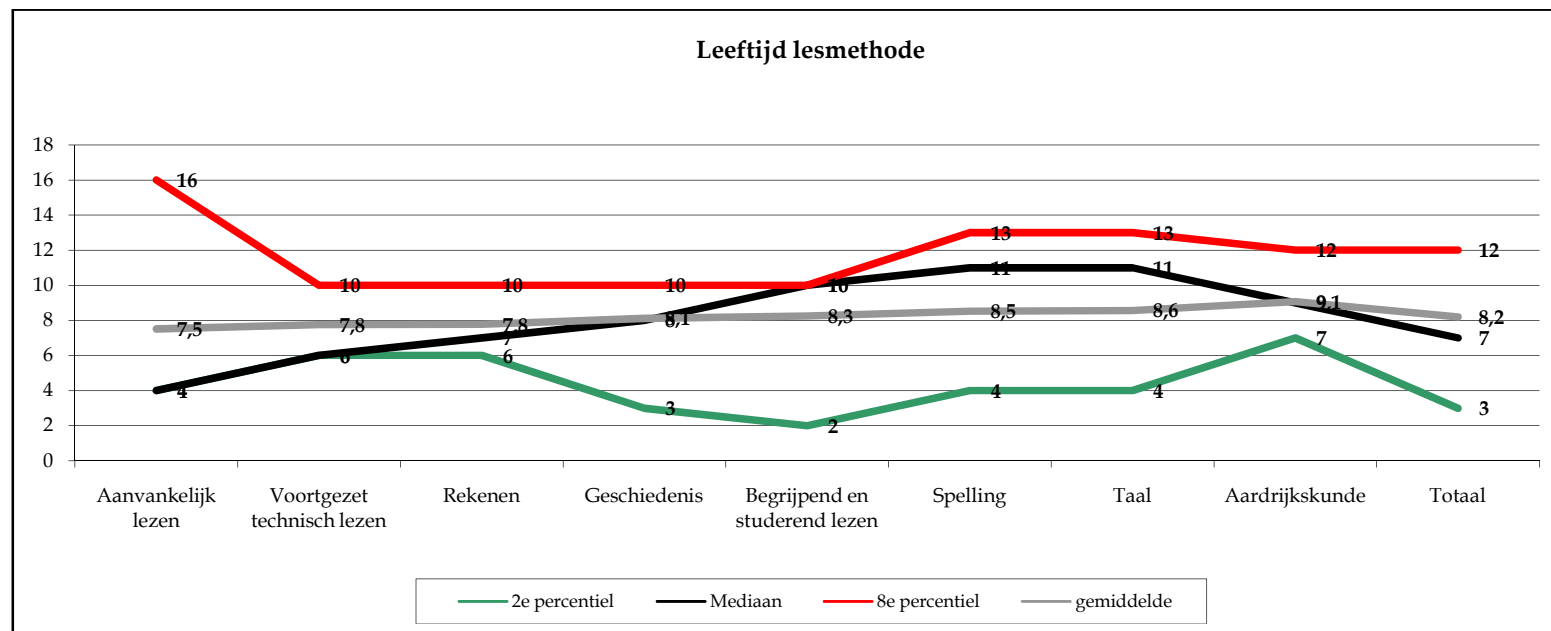
Het gebruik van relatief oude methoden zien we met name bij de vakken begrijpend en studierend lezen, spelling, taal en aardrijkskunde.

Als we naar de ontwikkeling van de afgelopen 3 jaar dan zien een toename van het gebruik van oudere methoden bij de vakken *rekenen* en *geschiedenis* en een afname van het gebruik van oudere methoden bij de vakken *voorbereidend lezen, taal* en *spelling*. Overigens gebruikt nog steeds de helft van de scholen een oudere methode voor taal en spelling.

We hebben voor elk van de vakken ook de mediaan² van de leeftijd berekend. De mediaan van de leeftijd van alle lesmethoden bedraagt 7 jaar. In onderstaande grafiek is de mediaan van de leeftijd van lesmethoden per vak weergegeven. Tevens hebben we een bandbreedte bepaald waartussen 60% van alle waarnemingen zich bewegen.

We zien dan de mediaan van de leeftijd van lesmethoden voor spelling en taal relatief hoog is (11) en voor aanvankelijk lezen relatief laag (4).

² In de statistiek is de mediaan het midden van een verdeling of gegevensverzameling en is een centrummaat. Met midden wordt het middelste getal in de verdeling of verzameling bedoeld.

6 RESULTATEN PER VAKGEBIED

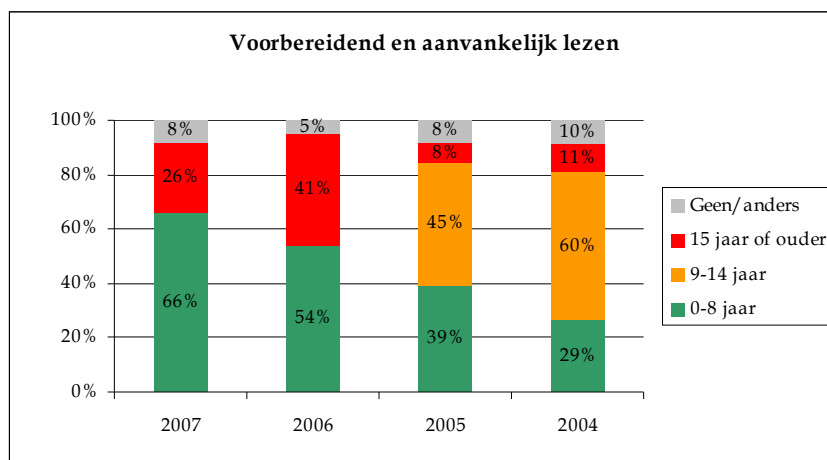
6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de resultaten per (hoofd)vak besproken. Per hoofdvak wordt in tabelvorm voor het jaar 2007 een uitgebreide verdeling gegeven naar leeftijd van lesmethoden voor het betreffende vak met een schatting van het aantal scholen per leeftijdsklasse.

In grafische vorm wordt een overzicht gegeven van het gebruik van methoden over de afgelopen 4 jaar naar leeftijd in een beperkt aantal leeftijdsklassen. Door afronding naar gehele percentages kan er een verschil van +/- 1% ontstaan tussen de gegevens in de tabellen en de gegevens in de grafieken.

6.2 Nog veel kinderen leren lezen met een oude methode

De gemiddelde leeftijd van methoden voor het vakgebied aanvankelijk lezen (groep 3) is het afgelopen jaar duidelijk afgenomen: van gemiddeld 8,4 jaar in 2006 naar gemiddeld 7,5 jaar. Wat opvalt is de tweedeling van scholen: *tweederde* gebruikt een (redelijk) recente methode terwijl een *kwart* een methode gebruikt van 15-17 jaar oud. Een kwart van alle kinderen die dus beginnen met het leren lezen doen dat aan de hand van (zeer) oude lesmethoden. Het gaat hier om ongeveer 50.000 kinderen van de groep van ongeveer 200.000 kinderen (groep 3).

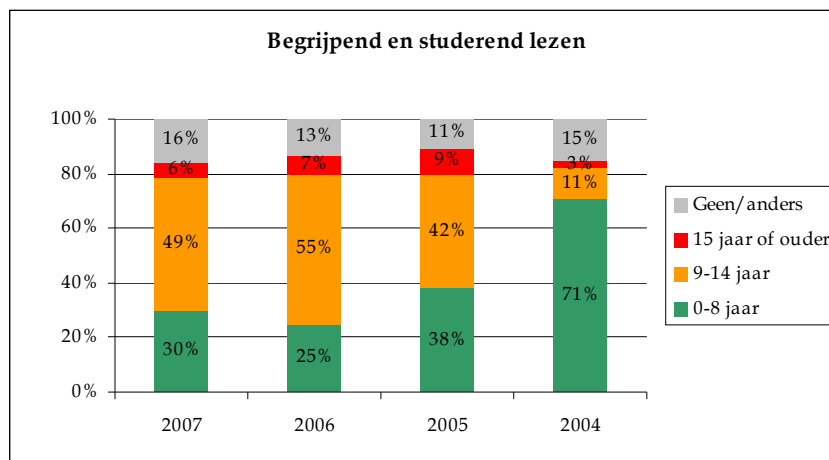
Tabel 1

Vorbereidend en aanvankelijk lezen			
Leeftijd	Actualiteit (+ 3 jaar)	Aantal scholen	Aandeel %
0 t/m 2 jaren	tot 5 jaar oud	0	0%
3 t/m 5 jaren	tot 8 jaar oud	5160	64%
6 t/m 8 jaren	tot 11 jaar oud	90	1%
9 t/m 11 jaren	tot 14 jaar oud	0	0%
12 t/m 14 jaren	tot 17 jaar oud	0	0%
15 t/m 17 jaren	tot 20 jaar oud	1850	23%
18 t/m 20 jaren	tot 23 jaar oud	250	3%
21 t/m 23 jaren	tot 26 jaar oud	0	0%
Geen/anders		650	8%
Totaal		8000	100%
Gemiddeld			7,5 jaar
Meer dan 8 jaar		2100	26%

6.3 Gemiddelde leeftijd van begrijpend en studerend lezen weinig veranderd ten opzichte van 2006

In het vakgebied begrijpend en studerend lezen (groep 4 tot en met 8) gebruiken scholen een lesmethode met een gemiddelde ouderdom van 8,3 jaar (was 8,3 in 2006). Ruim de helft van de scholen heeft een oude lesmethode die 9 jaar of langer geleden uitgebracht is. Deze groep omvat ca. 4.350 scholen. Een vijfde van alle scholen heeft daarentegen voor dit vakgebied een actuele lesmethode die ten hoogste vijf jaar oud is. Dit betreft dan zo'n 1.600 scholen.

De grootste groep scholen gebruikt een methode die een leeftijd heeft 9 - 11 jaar. De vernieuwing van lesmethoden voor begrijpend en studerend lezen die zich in 2004 heeft ingezet, is inmiddels genivelleerd.

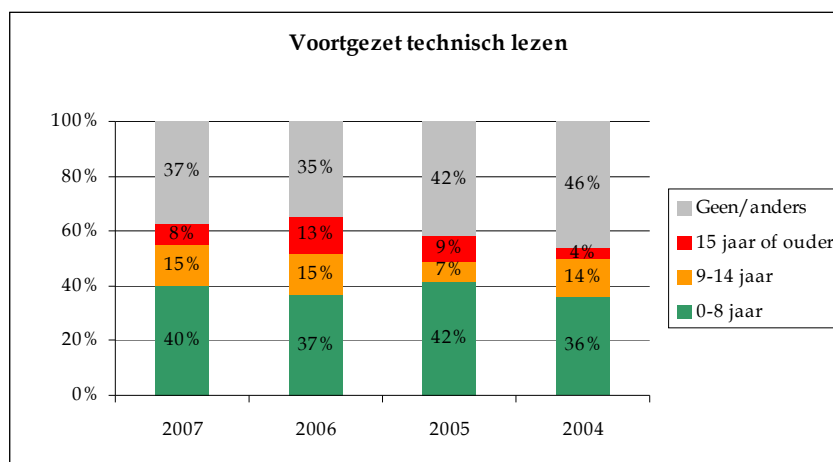

Tabel 2

Begrijpend en studerend lezen			
Leeftijd	Actualiteit (+ 3 jaar)	Aantal scholen	Aandeel %
0 t/m 2 jaren	tot 5 jaar oud	1380	17%
3 t/m 5 jaren	tot 8 jaar oud	280	3%
6 t/m 8 jaren	tot 11 jaar oud	720	9%
9 t/m 11 jaren	tot 14 jaar oud	3910	49%
12 t/m 14 jaren	tot 17 jaar oud	0	0%
15 t/m 17 jaren	tot 20 jaar oud	380	5%
18 t/m 20 jaren	tot 23 jaar oud	0	0%
21 t/m 23 jaren	tot 26 jaar oud	60	1%
Geen/anders		1270	16%
Totaal		8000	100%
Gemiddeld			8,3 jaar
Meer dan 8 jaar		4350	55%

6.4 Circa een derde van de scholen heeft geen reguliere lesmethode voortgezet technisch lezen

Voor het vakgebied voortgezet technisch lezen (groep 4 tot en met 6) gebruiken veel scholen geen leerlijn via een reguliere lesmethode. Bijna tweevijfde (37% ofwel 2.960 scholen) geeft aan voor dit vakgebied niet met een “officiële” lesmethode te werken. Van de scholen die wel met een lesmethode werken, heeft tweederde een lesmethode van ten hoogste 8 jaar oud. Opvallend is dat 2% - dat zijn ongeveer 140 scholen - werkt met een methode die 21 jaar of ouder is. Deze methoden zijn, zeker als we rekening houden met de bijtelling vanwege ontwikkel- en realisatietijd bij uitgeverijen, extreem oud (24 jaar of ouder). De gemiddelde leeftijd van de lesmethoden is in 2007 ten opzichte van 2006 gelijk gebleven (7,8 jaar).

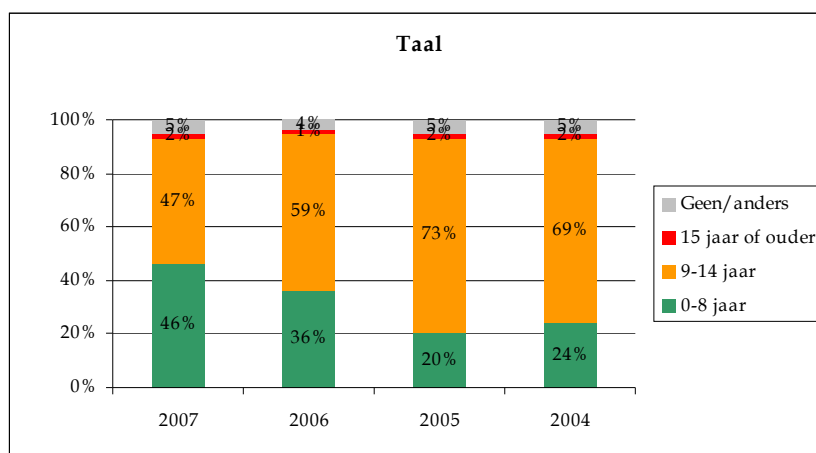

Tabel 3

Voortgezet technisch lezen			
Leeftijd	Actualiteit (+ 3 jaar)	Aantal scholen	Aandeel %
0 t/m 2 jaren	tot 5 jaar oud	610	8%
3 t/m 5 jaren	tot 8 jaar oud	290	4%
6 t/m 8 jaren	tot 11 jaar oud	2280	29%
9 t/m 11 jaren	tot 14 jaar oud	1220	15%
12 t/m 14 jaren	tot 17 jaar oud	0	0%
15 t/m 17 jaren	tot 20 jaar oud	500	6%
18 t/m 20 jaren	tot 23 jaar oud	0	0%
21 t/m 23 jaren	tot 26 jaar oud	140	2%
Geen/anders		2960	37%
Totaal		8000	100%
Gemiddeld			7,8 jaar
Meer dan 8 jaar		1850	23%

6.5 De helft van de scholen gebruikt een taalmethode die ouder is dan 8 jaar

Ongeveer de helft van de scholen (49%) werkt in groep 4 tot en met 8 (ca. 1.000.000 kinderen) met verouderde taalmethoden; de scholen hebben lesmethoden van 9 jaar of ouder in gebruik. Inclusief de ontwikkeltijd geven deze taalmethoden inzichten weer van minstens 12 jaar geleden. Toch is er ten opzichte van 2006 wel een verbetering zichtbaar: 46% heeft een redelijk recente taalmethode in gebruik (36% in 2006). Op circa 150 scholen (2%) zijn zeer oude taalmethode in gebruik; die methoden zijn tenminste al 24 jaar oud. De gemiddelde leeftijd van de lesmethoden is in 2007 8,6 jaar tegenover 8,4 jaar in 2006.

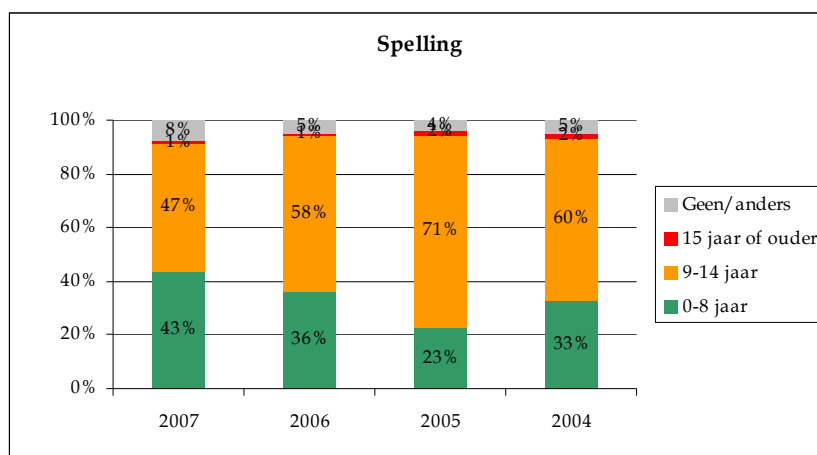
Tabel 4

Taal			
Leeftijd	Actualiteit (+ 3 jaar)	Aantal scholen	Aandeel %
0 t/m 2 jaren	tot 5 jaar oud	170	2%
3 t/m 5 jaren	tot 8 jaar oud	3520	44%
6 t/m 8 jaren	tot 11 jaar oud	0	0%
9 t/m 11 jaren	tot 14 jaar oud	650	8%
12 t/m 14 jaren	tot 17 jaar oud	3120	39%
15 t/m 17 jaren	tot 20 jaar oud	0	0%
18 t/m 20 jaren	tot 23 jaar oud	0	0%
21 t/m 23 jaren	tot 26 jaar oud	150	2%
Geen/anders		390	5%
Totaal		8000	100%
Gemiddeld			8,6 jaar
Meer dan 8 jaar		3920	49%

6.6 Bijna de helft van de scholen gebruikt een oude lesmethode voor spelling

Bijna de helft van de scholen heeft een lesmethode spelling van tenminste 9 jaar en jaar ouder in gebruik. In totaal betreft het dan 3.900 scholen met ruim 570.000 kinderen. Aan de andere kant heeft 44% van de scholen het spellingonderwijs in de afgelopen 5 jaar geactualiseerd.

De gemiddelde ouderdom van de lesmethoden (8,5 jaar) is in 2007 ten opzichte van 2006 gelijk gebleven.

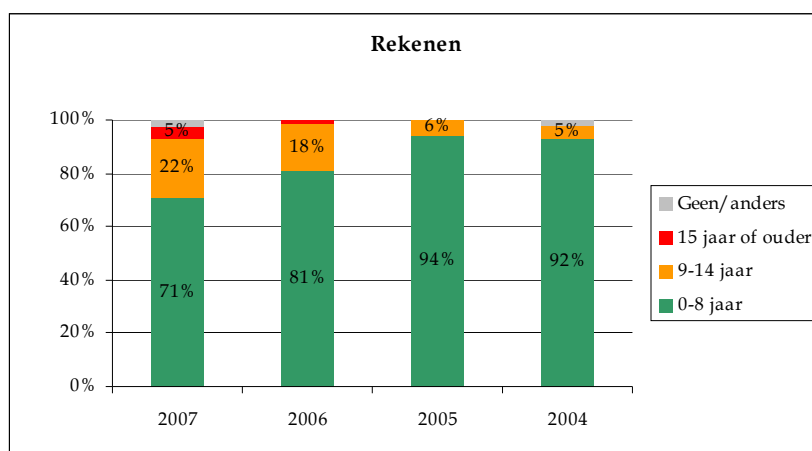

Tabel 5

Spelling			
Leeftijd	Actualiteit (+ 3 jaar)	Aantal scholen	Aandeel %
0 t/m 2 jaren	tot 5 jaar oud	60	1%
3 t/m 5 jaren	tot 8 jaar oud	3410	43%
6 t/m 8 jaren	tot 11 jaar oud	0	0%
9 t/m 11 jaren	tot 14 jaar oud	1230	15%
12 t/m 14 jaren	tot 17 jaar oud	2570	32%
15 t/m 17 jaren	tot 20 jaar oud	0	0%
18 t/m 20 jaren	tot 23 jaar oud	0	0%
21 t/m 23 jaren	tot 26 jaar oud	100	1%
Geen/anders		630	8%
Totaal		8000	100%
Gemiddeld			8,5 jaar
Meer dan 8 jaar		3900	48%

6.7 Actualiteit van rekenmethoden weer afgenomen

De invoering van de euro in 2002 heeft tot een sterke vernieuwing van het gebruik van rekenmethoden geleid. Dat heeft tot gevolg gehad dat rekenmethodes ten opzichte van de methodes van andere hoofdvakken relatief 'jong' zijn. Het verschil neemt evenwel sterk af; waren rekenmethodes in 2005 nog gemiddeld 5,6 jaar oud, nu ligt het gemiddeld op 7,8 jaar. Ongeveer een kwart van de scholen (ca.2.120) gebruikt een methode die ouder is dan 8 jaar. De grootste groep scholen gebruikt een methode die een leeftijd heeft 6 t/m 8 jaar.

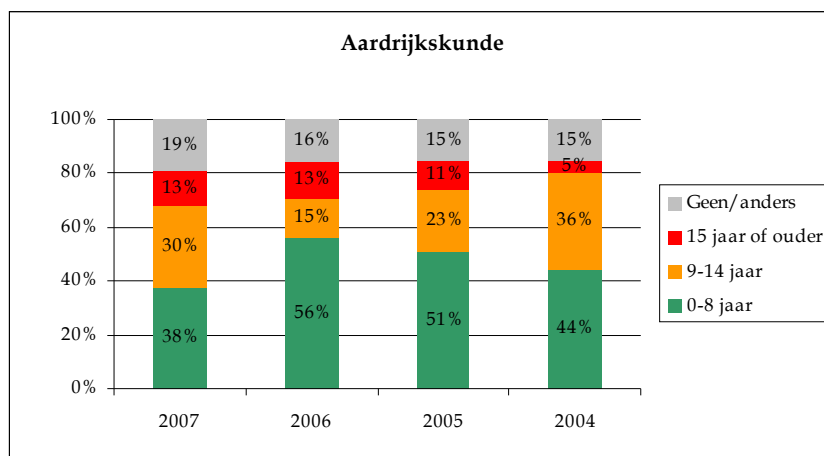

Tabel 6

Rekenen			
Leeftijd	Actualiteit (+ 3 jaar)	Aantal scholen	Aandeel %
0 t/m 2 jaren	tot 5 jaar oud	0	0%
3 t/m 5 jaren	tot 8 jaar oud	0	0%
6 t/m 8 jaren	tot 11 jaar oud	5690	71%
9 t/m 11 jaren	tot 14 jaar oud	1740	22%
12 t/m 14 jaren	tot 17 jaar oud	0	0%
15 t/m 17 jaren	tot 20 jaar oud	380	5%
18 t/m 20 jaren	tot 23 jaar oud	0	0%
21 t/m 23 jaren	tot 26 jaar oud	0	0%
Geen/anders		190	2%
Totaal		8000	100%
Gemiddeld			7,8 jaar
Meer dan 8 jaar		2120	27%

6.8 Leeftijd leermethoden aardrijkskunde blijven hoog

In het vakgebied aardrijkskunde wordt door veel scholen relatief oude lesmethoden gebruikt. Eén op de acht scholen (12%) gebruikt een methode aardrijkskunde van al tenminste 15 jaar oud. De gemiddelde ouderdom van de lesmethoden voor aardrijkskunde is in 2007 ten opzichte van 2006 toegenomen naar 9,1 jaar, in 2006 was dat nog 8,8 jaar. Daarmee wordt voor het vak aardrijkskunde in vergelijking met andere vakken, de oudste methoden gebruikt. Wel is er enige vernieuwing opgetreden: 15% van de scholen heeft in de afgelopen 2 jaar een nieuwe methode voor dit vak aangeschaft (in 2006 was het aandeel 7%).

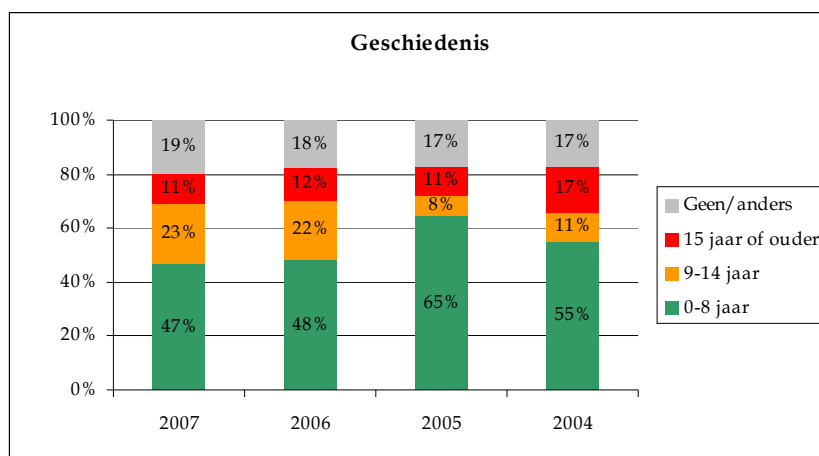

Tabel 7

Aardrijkskunde			
Leeftijd	Actualiteit (+ 3 jaar)	Aantal scholen	Aandeel %
0 t/m 2 jaren	tot 5 jaar oud	1160	15%
3 t/m 5 jaren	tot 8 jaar oud	0	0%
6 t/m 8 jaren	tot 11 jaar oud	1850	23%
9 t/m 11 jaren	tot 14 jaar oud	1420	18%
12 t/m 14 jaren	tot 17 jaar oud	1020	13%
15 t/m 17 jaren	tot 20 jaar oud	570	7%
18 t/m 20 jaren	tot 23 jaar oud	250	3%
21 t/m 23 jaren	tot 26 jaar oud	190	2%
Geen/anders		1540	19%
Totaal		8000	100%
Gemiddelde			9,1 jaar
Meer dan 8 jaar		3450	43%

6.9 Een kwart van de scholen gebruikt oude geschiedenismethoden

In 2006 is bij een kwart van de scholen een nieuwe methode van geschiedenis in gebruik genomen, deze vernieuwing heeft zich in 2007 evenwel niet voortgezet. De gemiddelde leeftijd van de gebruikte methode voor **geschiedenis** is 8,1 jaar. Een derde van de scholen (ca.2.720) gebruikt een methode die ouder is dan 8 jaar.

Tabel 8

Geschiedenis			
Leeftijd	Actualiteit (+ 3 jaar)	Aantal scholen	Aandeel %
0 t/m 2 jaren	tot 5 jaar oud	450	6%
3 t/m 5 jaren	tot 8 jaar oud	1940	24%
6 t/m 8 jaren	tot 11 jaar oud	1350	17%
9 t/m 11 jaren	tot 14 jaar oud	1810	23%
12 t/m 14 jaren	tot 17 jaar oud	0	0%
15 t/m 17 jaren	tot 20 jaar oud	400	5%
18 t/m 20 jaren	tot 23 jaar oud	0	0%
21 t/m 23 jaren	tot 26 jaar oud	510	6%
Geen/anders		1540	19%
Totaal		8000	100%
Gemiddelde			8,1 jaar
Meer dan 8 jaar		2720	34%

BIJLAGE

- Overzicht methoden

VAK	METHODE	JAAR	GEBRUIKS- DUUR	ACTUALITEIT
AVL	DE LEESLEUTEL (OUDE VERSIE VERSIE 1991)	1991	16	19
AVL	LEESLIJN (OUDE VERSIE)	1989	18	21
AVL	LANG ZULLEN ZE LEZEN	2001	6	9
AVL	VEILIG LEREN LEZEN (1E MAANVERSIE 1991)	1991	16	19
AVL	DE LEESLEUTEL (NIEUWE VERSIE 2002)	2002	5	8
AVL	VEILIG LEREN LEZEN (2E MAANVERSIE 2003)	2003	4	7
AVL	LEESHUIS BEGINNEND LEZEN	2003	4	7
AVL	LEESLIJN (NIEUWE VERSIE 2004)	2004	3	6
BSL	BEGRIJPEND LEZEN	1981	26	29
BSL	GOED GELEZEN! (OUDE VERSIE, 1997) (BEGRIJPEND+STUDEREND LEZEN)	1997	10	13
BSL	IK WEET WAT IK LEES	1991	16	19
BSL	LEESWERK BEGRIJPEND EN/OF STUDEREND LEZEN	1984	23	26
BSL	TEKST VERWERKEN(BEG NAAR STUD) (VERSIE 1997)	1997	10	13
BSL	WIE DIT LEEST	1990	17	20
BSL	LEESZIN	1999	8	11
BSL	ONDERSTEBOVEN VAN LEZEN	2001	6	9
BSL	LEES JE WIJZER (VERSIE 2000)	2000	7	10
BSL	TUSSEN DE REGELS	2003	4	7
BSL	GOED GELEZEN! 2 (NIEUWE VERSIE 2005) BEGRIJPEND EN STUDEREND LEZEN	2005	2	5
BSL	LEESHUIS BEGRIJPEND EN STUDEREND LEZEN	2005	2	5
BSL	TEKST VERWERKEN(BEG NAAR STUD) (VERSIE 2006)	2006	1	4
TAA	TAAL ACTIEF TAALSPEL (OORSPRONKELIJK 1982)	1982	25	28
TAA	TAAL ACTIEF TAALSPEL (NIEUWE VERSIE 1994)	1994	13	16
TAA	TAALJOURNAAL TAAL (OUDE VERSIE 1994)	1994	13	16
TAA	TAALLEESLAND TAAL/LEZEN (OUDE VERSIE)	1995	12	15
TAA	TAALTIJD TAAL	1995	12	15
TAA	ZIN IN TAAL (1996)	1996	11	14
TAA	TAALVERHAAL TAAL	2002	5	8
TAA	TAAL ACTIEF TAAL (NIEUWSTE VERSIE 2003)	2003	4	7
TAA	TAALJOURNAAL TAAL (NIEUWE VERSIE 2003)	2003	4	7
TAA	TAAL OP MAAT TAAL	2003	4	7
TAA	TAALLEESLAND TAAL/LEZEN (NW VERSIE 2004)	2004	3	6
TAA	TAALTRAPEZE	2004	3	6

VAK	METHODE	JAAR	GEBRUIKS- DUUR	ACTUALITEIT
TAA	ZIN IN TAAL NIEUW (2006)	2006	1	4
TAA	TAAL IN BEELD	2006	1	4
TAA	TAALFONTEIN	2004	3	6
RKN	PLUSPUNT (OUDE VERSIE 1991)	1991	16	19
RKN	TALRIJK	1996	11	14
RKN	WERELD IN GETALLEN (TWEEDE VERSIE 1991)	1991	16	19
RKN	WIS EN REKEN (EURO VERSIE)	1998	9	12
RKN	REKENRIJK (EURO VERSIE)	1997	10	13
RKN	PLUSPUNT (NIEUWE VERSIE 2000)	2000	7	10
RKN	ALLES TELT	2001	6	9
RKN	WERELD IN GETALLEN (DERDE VERSIE 2001)	2001	6	9
AKD	EEN WERELD VAN VERSCHIL (OUDE VERSIE 1989)	1989	18	21
AKD	GEOBAS (1990)	1990	17	20
AKD	HIER EN DAAR (OUDE VERSIE)	1995	12	15
AKD	LAND IN ZICHT (OUDE VERSIE, 1991)	1991	16	19
AKD	WAAROM DAAR ? (1984)	1984	23	26
AKD	WIJZER DOOR DE WERELD	1998	9	12
AKD	GEOBAS (1998/1999)	1999	8	11
AKD	EEN WERELD VAN VERSCHIL (NW VERSIE 2000)	2000	7	10
AKD	HIER EN DAAR 2 (NIEUWE VERSIE 2005)	2005	2	5
AKD	LAND IN ZICHT (NIEUWE VERSIE, 2005)	2005	2	5
AKD	DE BLAUWE PLANEET	2006	1	4
AKD	GEOBAS (VERSIE 2007)	2007	0	3
GSD	BIJ DE TIJD (OUDE VERSIE 1986)	1986	21	24
GSD	EEN ZEE VAN TIJD (OUDE VERSIE 1991)	1991	16	19
GSD	SPOORZOEKEN IN DE TIJD	1986	21	24
GSD	WIJZER DOOR DE TIJD (VERSIE 1997)	1997	10	13
GSD	BIJ DE TIJD (NIEUWE VERSIE 1999)	1999	8	11
GSD	EEN ZEE VAN TIJD (NIEUWE VERSIE 2003)	2003	4	7
GSD	BIJ DE TIJD (10 TIJDVAKKEN VERSIE 2004)	2004	3	6
GSD	TIJDSTIP	2004	3	6
GSD	SPEURTOCHT	2004	3	6
GSD	WIJZER DOOR DE TIJD (VERSIE 2006)	2006	1	4
GSD	DE TREK	2007	0	3
VTL	GOED GELEZEN! VOORTGEZET TECHNISCH LEZEN (OUDE VERSIE, 1997)	1997	10	13
VTL	LEES MAAR DOOR	1998	9	12
VTL	LEESLIJN (OUDE VERSIE)	1991	16	19

VAK	METHODE	JAAR	GEBRUIKS- DUUR	ACTUALITEIT
VTL	LEESTHEATER	1997	10	13
VTL	LEESWERK VOORTGEZET TECHNISCH LEZEN	1986	21	24
VTL	TEKST VERWERKEN (VOORTG. TECHNISCH LEZEN)	2000	7	10
VTL	ESTAFETTE	2001	6	9
VTL	ONDERSTEBOVEN VAN LEZEN	2001	6	9
VTL	WIE DIT LEEST	1990	17	20
VTL	GOED GELEZEN! 2 (NIEUWE VERSIE 2005) VOORTGEZET TECHNISCH LEZEN	2005	2	5
VTL	LEESHUIS TECHNISCH LEZEN	2005	2	5
VTL	LEESLIJN HERZIEN (NIEUWE VERSIE, 2004)	2004	3	6
VTL	LEKKER LEZEN	2007	0	3
SPL	TAAL ACTIEF WOORDSPEL(OORSPRONKELIJK 1982)	1982	25	28
SPL	TAAL ACTIEF WOORDSPEL (NIEUWE VERSIE 1994)	1994	13	16
SPL	TAALJOURNAAL SPELLING (OUDE VERSIE 1994)	1994	13	16
SPL	TAALLEESLAND SPELLING (OUDE VERSIE)	1995	12	15
SPL	TAALTIJD SPELLING	1996	11	14
SPL	ZIN IN TAAL SPELLING (1996)	1996	11	14
SPL	WOORDBOUW NIEUW	1998	9	12
SPL	TAALVERHAAL SPELLING	2002	5	8
SPL	TAAL ACTIEF SPELLING(NIEUWSTE VERSIE 2003)	2003	4	7
SPL	TAALJOURNAAL SPELLING (NIEUWE VERSIE 2003)	2003	4	7
SPL	TAAL OP MAAT SPELLING	2003	4	7
SPL	SPELLING IN DE LIFT PLUS	1995	12	15
SPL	TAALLEESLAND SPELLING (NIEUWE VERSIE 2004)	2004	3	6
SPL	ZIN IN SPELLING (2006)	2006	1	4
SPL	SPELLING IN BEELD	2006	1	4